

กระบวนการสร้างสันติภาพในอาเจะห์ ตอนที่2
(Making Peace: Ahtisaari and Aceh) part 2
สันติภาพในอาเจะห์: อำนาจเปลี่ยนแปลงในจาการ์ต้า ถึงขบวนการอาเจะห์เสรี

<http://www.midnightuniv.org/midnighttext/0009999736.html>

เอกสารลำดับที่ **1758** 26-08-2552 (1758) ,มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน

ขบวนการอาเจะห์เสรี: Gerakkan Aceh Merdeka (GAM)

บทความวิชาการชิ้นนี้ เผยแพร่ครั้งแรกบนเว็บไซต์มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน
วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๒ : Release date 26 August 2009 : Copyleft MNU.

ขบวนการอาเจะห์เสรี GAM : Gerakan Aceh Merdeka ก่อตั้งและเริ่มปฏิบัติการในปี ๑๙๗๖ (พ.ศ. ๒๕๑๙) โดยเมื่อเต็งกู ฮาซัน ดิ ตีโร(Tenku Hasan Di Tiro) นักธุรกิจชาวอาเจะห์ ผู้สำเร็จการศึกษาจากสหรัฐอเมริกา ได้ประกาศเอกราชให้ จังหวัดอาเจะห์ เป็นอิสรภาพแยกจากอินโดนีเซีย เต็งกู ฮาซัน ดิ ตีโร เป็นผู้ที่มิเชื่อสาย จากครอบครัวสุลต่านกอนแห่งอาเจะห์ ประกาศว่า จังหวัดอาเจะห์ได้ถูกผนวกเป็นส่วนหนึ่งของอินโดนีเซียในปี ๑๙๔๙ ไม่ชอบธรรม เมื่ออาเจะห์ตกเป็น อาณานิคมของดัตช์ ร่วมหนึ่งศตวรรษ สุลต่านแห่งอาเจะห์มีอิสรภาพ มีความแตกต่างจากอัตลักษณ์ สภาพภูมิประเทศ จากส่วนกลางโดยสิ้นเชิง และกล่าวว่าอินโดนีเซียควรสิ้นสุดการยึดครองอาเจะห์ได้แล้ว. ปี ๑๙๗๗ อินโดนีเซียทำการปราบปรามขั้นเด็ดขาด

กระบวนการสร้างสันติภาพในอา เจะห์
สันติภาพในอาเจะห์: จากคลื่นยักษ์สึนามิ ถึงการเริ่มต้นเจรจาที่กรุงเฮลซิงกิ
บทความนี้ได้รับมาจากคุณ ฮานุดดิน อุซ็อง

เมื่อตอนที่ได้รับหนังสือ(ทางออนไลน์)ชิ้นนี้ คุณบุรฮานุดดิน อุซ็อง
ได้เขียนข้อความส่งถึงมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ความว่า
ขออนุญาตส่ง "กระบวนการสร้างสันติภาพในอาเจะห์ เพื่อพิจารณา
เห็นว่า น่าจะเป็นข้อพิจารณาเกี่ยวกับการแก้ไขความขัดแย้งที่ภาคใต้บ้านเรา ด้วยวิธีการสันติ"

เนื่องจากหนังสือนี้ ความยาวประมาณ 124 หน้ากระดาษ A4
กอง บก.ม.เที่ยงคืนจึงขอเสนอบทความนี้ครั้งละหนึ่งบท โดยในบทแรกและบทที่สองคือ
"คลื่นยักษ์สึนามิ"และ"โหมโรง: การเจรจาสันติภาพ รอบแรก"พร้อมคำนำของหนังสือ
เขียนโดยเจ้าของเรื่อง กาดรี เมอริกัลป์ลีโอ คอสมินิสต์ชาวฟินแลนด์
หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวบรวมบทความที่สำคัญ ของผู้เขียนซึ่งเคยลงตีพิมพ์ในวารสารรายสัปดาห์
ของฟินแลนด์ ชื่อ Saumen Kualehti ในระหว่างปี 2005 - 2006 (พ.ศ. 2548 - 2549)

แม้หนังสือเล่มนี้มิได้เป็นสูตรสำเร็จ หรือวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ หรือเป็นเพียง
รายงานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกระบวนการแสวงหาสันติภาพฉบับหนึ่ง
แต่ก็เป็นบันทึกที่ได้มาซึ่งสันติภาพ เป็นงานที่รวบรวมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสันติภาพในอาเจะห์ ที่น่าสนใจศึกษา
(บทความนี้จัดอยู่ในหมวด "การจัดการความขัดแย้ง")

บทความเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
ข้อความที่ปรากฏบนเว็บเพจนี้ ได้รักษาเนื้อความตามต้นฉบับเดิมมากที่สุด
เพื่อนำเสนอเนื้อหาตามที่ผู้เขียนต้องการสื่อ กองบรรณาธิการเพียงตรวจสอบตัวสะกด
และปรับปรุงบางส่วนเพื่อความเหมาะสมสำหรับการเผยแพร่ รวมทั้งได้เว้นวรรค
ย่อหน้าใหม่ และจัดทำหัวข้อเพิ่มเติมสำหรับการค้นคว้าทางวิชาการ
บทความทุกชิ้นที่เผยแพร่บนเว็บไซต์แห่งนี้ ยินดีสละลิขสิทธิ์เพื่อมอบเป็นสมบัติ
ทางวิชาการแก่สังคมไทยและผู้ใช้ภาษาไทยทั่วโลก ภายใต้เงื่อนไขลิขสิทธิ์ (copyleft)
บทความมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ลำดับที่ ๑๗๕๘
เผยแพร่บนเว็บไซต์นี้ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๒
(บทความทั้งหมดยาวประมาณ ๑๔.๕ หน้ากระดาษ A4 โดยไม่มีภาพประกอบ)

Dr.Javier Solana

Tengku Ubit

Peiter Feith

คณะผู้สังเกตการณ์ขณะปฏิบัติงานพื้นที่
สำนักงานคณะผู้สังเกตการณ์

พลโท นิพัทธ์ ทองเล็ก
พิธีส่งมอบอาวุธและร่วมพัฒนาอาชีพ TNI ถอนกำลังทหาร 3,300 คน

กระบวนการสร้างสันติภาพในอาเจะห์ (Making Peace: Ahtisaari and Aceh)
**สันติภาพในอาเจะห์ : อำนาจเปลี่ยนแปลงในจากรัฐถึงขบวนการอาเจะห์เสรี
บทความนี้ได้รับมาจากคุณ บุรฮานุดดิน อุซัยง**

ต่อจากบทความลำดับที่ 1757

โหมโรงชั่วคราว

กลิ่นของความหอมของข้าวสุกและเครื่องเทศชาวเอเชียโขยคลงในบ้านยูฮาร์ และลีซ่า คริสเตนเซ่น ที่เมือง ละห์ตี (Lahti) เสียงหัวเราะดังเล็ดลอดมาจากห้องนั่งเล่น เสียงดังมาถึงหน้าประตูบ้าน เย็นวันอาทิตย์วันนั้น มีลมหนาวจากหิมะบางๆ ที่ปกคลุม ขณะที่กลุ่มคณะผู้แทนเจรจาชาวอินโดนีเซียได้เดินทางกลับสู่ดินแดนอันร้อนอบอ้าวในประเทศตนเรียบร้อยแล้ว คงเหลือแต่ฟาริด ฮูเซ็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกิจการประชาชน ที่ยังไม่ได้เดินทางกลับด้วย เขาได้ใช้เวลาทั้งวันร่วมกับอดีตคู่ปรับของเขา ขณะที่คณะผู้แทนเจรจาจากกลุ่มนักรบจรรยาบรรณการอาเจะห์เสรี ยังคงอยู่ออย่างลับๆ ในกรุงเฮลซิงกิ. ยูฮาร์ คริสเตนเซ่น อาสาเป็นไกด์สมัครเล่นนำเที่ยวแก่ผู้นำขบวนการอาเจะห์เสรีทั้ง 5 คน รวมถึงฟาริด ฮูเซ็น เป็นการพาเที่ยวรอบเมืองละห์ตี ไปดูการแข่งขันกีฬากระโดดสกี ขั้บรถเวียนชมโบสถ์และสุสาน ระหว่างนั้นได้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ทศนคติ ความหวัง ทำให้เกิดความไว้วางใจ และจริงใจกันมากขึ้น

ลีซ่า คริสเตนเซ่น กำลังสาละวนกับการเก็บจานอาหารมือค้ำบนโต๊ะ และบรรดาแขกผู้มาเยือนต่างกล่าวขอบคุณต่อการที่ได้รับประทานอาหารสไตล์อินโดนีเซียที่มีรสชาติแสนอร่อย ต่างจากอาหารรสชาติที่ค่อนข้างขำๆ ที่คฤหาสน์โคนิคสเต็ดท์ บ้านของครอบครัวยูฮาร์ คริสเตนเซ่น เป็นสถานที่พักผ่อนเพื่อผ่อนคลายจากการประชุมเจรจาในรอบแรก นายกรัฐมนตรีของขบวนการอาเจะห์เสรีมาลิก มะห์มูด และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกิจการประชาชน อินโดนีเซีย ฟาริด ฮูเซ็น ที่เคยมีความสนิทสนม พบปะพูดคุยกันเสมอในประเทศอินโดนีเซีย สภาพในวันนี้ทั้งคู่ดูอ่อนล้า และสงวนท่าทีต่อกัน

อย่างไรก็ตามในเมืองละห์ตี พวกเขามีความรู้สึกตลกขบขันกับท่าทีความเป็นปรีภัยและห้ำหั่นต่อกัน การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งยังคงเป็นสิ่งที่ยังห่างไกลและยากที่จะเป็นไปได้จริง "ความ

ขัดแย้งที่มีมายาวนาน ดังนั้นการแก้ไขคงไม่สามารถกระทำได้ด้วยการนั่งเจรจาเพียงครั้งเดียวหรอก " มาลิก มะห์มุด ถอนหายใจ ดูเคร่งขรึมกับคำพูดของ ฟาริด สุเซ็น. เพื่อนำขา กาแฟ อีกสักแก้วไหม ?" เสียงตะโกนถามของ ลีซ่า คริสเตนเช่น จากห้องครัวด้วยภาษา บาสาซา-อินโดนีเซีย และต่างคนขยับ แก้วบนโต๊ะของแต่ละคนแทนคำตอบ

เมื่อ 20 ปีก่อนหน้านั้น ยูฮาร์ และ ภรรยา ลีซ่า คริสเตนเช่น ทั้งสองเป็นนักนิรุกติศาสตร์ เดินทางมาเพื่อทำงานบนเกาะสุลาเวสี ประเทศอินโดนีเซีย ตามโครงการวิจัยด้านภาษาระหว่าง ประเทศ เพื่อจัดทำแผนภูมิของภาษาต่างๆ ที่ใช้บนเกาะทั้งหลายที่มีมากกว่า 100 ภาษา และทั้งสองมีความสนใจโดยเฉพาะภาษา รัมปี (Rampi)

จากขั้นตอนซึ่งเป็นทางการนำสู่การเจรจาที่กรุงเฮลซิงกิ และจากความเป็นปรปักษ์ในอดีต สูการนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารเย็น บ้านของยูฮาร์ คริสเตนเช่น ในเมือง ละห์ดี ในวันนี้. อดีตในวัน นั้น การที่ชาวต่างประเทศคนหนึ่งจะหาบ้านเพื่อใช้เป็นที่พักบนเกาะสุลาเวสี (Sulawesi) เป็นเรื่อง ค่อนข้างยาก เมื่อมีนายแพทย์ท้องถิ่นมาหาและยื่นมือช่วยเหลือและเสนอบ้านให้ใช้เป็นที่พักซึ่งทั้ง ยู ฮาร์ และลีซ่า คริสเตนเช่น มีกำหนดการที่จะอาศัยอยู่ประมาณ 7 เดือน ด้วยโอกาสพิเศษเพื่อจะคลุก คลี้ชิมซ์วัฒนธรรมอินโดนีเซีย เรียนรู้ภาษา ศาสนาและวิถีชีวิตอย่างแท้จริง

ยูฮาร์ และ ภรรยา ลีซ่า ได้เรียนรู้ เข้าใจในวิถีชีวิตชาวพื้นเมือง ความสัมพันธ์ความ ไว้วางใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทั้งปวง เมื่อความไว้วางใจเชื่อใจความเชื่อถือเกิดขึ้น ความรู้สึกเป็น เพื่อนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือจึงเกิดขึ้นเมื่อมีความต้องการ ภายหลังจาก 5 ปีที่ครอบครัวของยู ฮาร์และภรรยาลีซ่า เดินทางกลับภูมิลำเนาประเทศฟินแลนด์แล้ว ยูฮาร์ คริสเตนเช่น ก็ได้กลับมาถิ่น เดิมอีกครั้งในฐานะเป็นที่ปรึกษากิจการด้านอุตสาหกรรมชาวฟินแลนด์ในประเทศอินโดนีเซีย

ปลายปี 1990 (พ.ศ.2533) ยูฮาร์ คริสเตนเช่น เริ่มมีความสนใจอย่างจริงจัง ต่อเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นที่จังหวัดอาเจะห์ "ผมมีความสนใจในปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชน และผมเองสนใจติดตาม เหตุการณ์ในติมอร์ตะวันออกอย่างใกล้ชิด และเห็นว่าปัญหาอาเจะห์นั้น ผมคิดว่า บางที่ผมเองอาจทำ อะไรบางอย่างที่จะมีผลหรือจูงใจในการทำอะไรมากกว่าที่มีผลต่อมูลเหตุของปัญหาได้"

ขณะนั้น ประธานาธิบดีซูฮาร์โต มีนโยบายขจัดความไม่สงบเกี่ยวกับอิสรภาพของอาเจะห์ แต่วิธีการดำเนินการค่อนข้างรุนแรง เช่น หากมีข้อสงสัยว่าผู้หนึ่งผู้ใดมีส่วนสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับ การเคลื่อนไหวของขบวนการอาเจะห์เสรีแล้ว ผู้นั้นอาจจะมีเหตุถึงแก่ชีวิตได้ หรืออาจถูกทำร้าย ร่างกาย ถูกทรมาน หรือถูกทำให้สูญหาย การสนธิกำลังปิดล้อมหมู่บ้านเพื่อตามล่ากวาดล้าง การล้อม ปราบอย่างโหดร้ายเกิดขึ้นไม่เว้นวัน จังหวัดอาเจะห์ถูกควบคุมปิดล้อมตัดขาดการติดต่อจากโลก ภายนอก

ที่สุลาเวสี ครอบครัวที่ยูฮาร์ คริสเตนเช่น อาศัยอยู่มีความสนิทสนมรู้จักกับดอกเตอร์ฟาริด สุเซ็น หนึ่งในคณะรัฐมนตรี และดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกิจการสังคม ในชุดรัฐบาลปี 2003 (พ.ศ. 2546) ด้วยความมุ่งมั่นเพื่ออินโดนีเซีย ฟาริด สุเซ็น ผู้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางใน บทบาทเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ต่างๆ ของอินโดนีเซียตั้งแต่แรกเริ่ม รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับความวุ่นวายบนเกาะ โมลุกกะ (Moluk) และเกาะโปโซ (Poso) ซึ่ง ยูฮาร์ คริสเตนเช่น ประสงค์จะพบกับ ฟาริด เพื่อบอก เล่าบางอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์ในอาเจะห์ และบางที่ฟาริด อาจมีความสนใจ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น และเจ้าบ้านรับปากว่าจะพยายามและนัดหมายเพื่อพบกัน

เดือนธันวาคม 2003 (พ.ศ.2546) ฟาริด สุเซ็น มีหมายนัด กับ ยูฮาร์ คริสเตนเช่น ทั้งคู่พบ กัน ณ กระทรวงกิจการสังคม ในกรุงจาการ์ต้า "ผมได้เรียนท่านให้ทราบถึงภูมิหลังของผม คุเรื่องอื่นๆ หลายเรื่องแล้ววกกลับมาคุยเรื่องอาเจะห์ เมื่อผมได้บอกให้ท่านทราบถึงการที่ผมได้มีโอกาสพบกับ หัวหน้าขบวนการอาเจะห์เสรี ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ฟาริด สุเซ็น แสดงอาการตะลึงอย่างเห็นได้ชัด และ บอกให้ผมเล่าอย่างละเอียด" ยูฮาร์ คริสเตนเช่น เล่าย้อนรำลึกถึงวันนั้น

ฟาริด เล่าย้อนถึงครั้งแรกที่พบกันว่า "ผมจึงขอให้ ยูฮาร์ เดินทางต่อไป หากมีโอกาสพบกับ ขบวนการอาแจห์เสรี ก็ขอให้มีการนัดพบและผมเองจะเดินทางไปพบปะด้วยตนเอง ซึ่งเขาบอกว่า จะพยายาม และยังจำได้ที่เขาบอกว่าในประเทศฟินแลนด์ขณะนั้นมีผู้มีประสบการณ์สูง เช่น อดีตประธานาธิบดีมาร์ตติ อหัดิซารี และมีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำที่ผู้ใกล้ชิด" ฟาริด สูเซ็น เล่า

ก่อนหน้าเมื่อเร็วๆ นี้ ยูซุฟ กัลลา (Jusuf Kalla) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการสังคม, รองประธานาธิบดี คนปัจจุบัน ในปี 2003 (พ.ศ. 2546) ได้มอบหมายภารกิจลับให้ ฟาริด สูเซ็น รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ทำการติดต่อผู้นำ ขบวนการอาแจห์เสรี ที่อาศัยอยู่ในสต็อกโฮล์มใหม่อีกครั้งหนึ่ง "ผมยังคงอยู่ ไม่รู้ว่าชาวฟินแลนด์คนนี้รู้ได้อย่างไรว่า นั้นเป็นบทบาทและหน้าที่โดยตรงของผมเลย" ฟาริด สูเซ็น หัวเราะในวันนี้ที่เมืองลอร์ด

ขณะนั้นเวลาไม่เอื้ออำนวย ความพยายามในการรื้อฟื้นการเจรจาในรอบใหม่ การนัดหมาย เพื่อให้มีการเจรจาได้กระทำกันถึงสองครั้งแต่ล้มเหลว แต่มีการพบปะกันทั้งสองฝ่ายเกือบหนึ่งปี ฝ่ายขบวนการอาแจห์เสรีรู้สึก ว่า ฝ่ายรัฐบาลประเมินฝ่ายตนต่ำมาก ไม่รักษาสัญญา และไม่ต้องการที่จะดำเนินการใดใดกับผู้แทนฝ่ายรัฐบาลอินโดนีเซีย "แต่เป็นเพราะที่ ยูซุฟ กัลลา ผู้ที่ผมนับถือเสมือนพี่ชายคนหนึ่ง และให้ความเคารพนับถืออย่างลึกซึ้งซึ่งมีความพยายามที่จะเปิดทุกประตู"

ฟาริด สูเซ็น จึงวางแผนการเดินทาง เพื่อพบปะทำการพูดคุยกับตัวแทนขบวนการอาแจห์เสรีทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นที่ประเทศไทย, ออสเตรเลีย, และสหรัฐอเมริกา ตลอดจนในพื้นที่ปฏิบัติการในอาแจห์ แต่ประตูในกรุงสต็อกโฮล์ม ไม่ยอมแง้มเปิด "ทุกครั้งที่พบกัน ไม่ว่าที่ไหน ผมมีโอกาสพบปะกับผู้แทน ขบวนการอาแจห์เสรีไม่ว่าจะเป็นระดับผู้นำ หรือระดับสมาชิกธรรมดา ผมตั้งใจรับฟังเขาอย่างเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ ยิ้มแย้มและไม่โต้ตอบอะไรกับการกล่าวหา ต่ำหนิ หรือประณามอินโดนีเซียทุกอย่างด้วยความโกรธแค้น"

แม้ว่าฟาริด สูเซ็น ได้มีความพยายามและได้เดินทางถึงกรุงสต็อกโฮล์ม เพื่อไปเยี่ยมเด็กกุฮานัน ดิ ตีโร ผู้ก่อตั้งขบวนการนักรบจรยุทธ์ฯ แต่ถูกปฏิเสธการพบปะกันมาตลอด

*****

ภาษาเดียวกันสู่ความไว้วางใจกัน

หลังมีการประกาศสงครามในฤดูใบไม้ผลิในปี 2003 (พ.ศ.2546) ยูฮาร์ คริสเตนเซน ได้รับข่าวสารการติดต่อจากผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรีทางอินเทอร์เน็ต และได้โทรศัพท์และขอทราบวันนัดหมาย. เมื่อมีการกำหนดแล้ว ยูฮาร์ คริสเตนเซน จึงเดินทางยังกรุงสต็อกโฮล์ม พร้อมหัวโน้ตบุ๊ก ติดมือมือไปด้วย

วันนี้ ณ ที่บ้านของ ยูฮาร์ คริสเตนเซน ผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรียังจำได้ว่า "ยูฮาร์ คริสเตนเซน ได้ชี้แจงรายละเอียดด้วยการเสนอผ่านเพาเวอร์พอยน์ เพื่อให้ทราบว่าเขาเป็นใคร? และในชีวิตของเขาได้ทำอะไรมาบ้างแล้ว? ทำไมเขาจึงมีความสนใจเกี่ยวกับสถานการณ์ในอาเจาะห์? และเกี่ยวกับปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชน และด้วยเหตุผลอันใดที่เขาเดินทางมายังกรุงสต็อกโฮล์มเป็นแห่งแรก"

"ยูฮาร์ คริสเตนเซน เดินทางมาพบพวกเราเกือบจะทันทีทันใด หลังจากการประชุมล้มเหลวที่โตเกียว เราารู้สึกว่าเขาค่อนข้างเป็นคนเฉียบแหลมและเขาเป็นผู้ที่มีจิตใจดีงาม นับตั้งแต่เขามีความมุ่งมั่น ประสงค์ที่จะแก้ไขวิกฤตการณ์" มาลิก มะห์มูด กล่าว. ความจริงประการหนึ่ง การที่ ยูฮาร์ คริสเตนเซน เป็นผู้ที่มีความสั่นไหวในการใช้ภาษาภาษา-อินโดนีเซียอย่างคล่องแคล่ว ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างง่ายดายและสร้างสรรค์ความเชื่อถือและความไว้วางใจ. "เขามีวิธีการดำเนินการ การเอาใจใส่ในเรื่องปลีกย่อยเล็กๆ น้อยๆ ข้าแต่มีความสุขรอบคอบทำให้เกิดความเชื่อมั่น" มาลิก มะห์มูด กล่าวขึ้นขณะที่ผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรีคนอื่นผงกหัวแสดงอาการการยอมรับ

ด้วยบุคลิกที่สุภาพ และมีความสุขรอบคอบ มาลิก มะห์มูด มิได้เปลี่ยนแปลงบุคลิกของการเป็นนักบรรยายที่ในการปรากฏตัว ทั้งๆ ที่เขาสามารถแปลงสภาพเป็นนักวิจัยในห้องสมุด ซึ่งก็ห่างจากความเป็นจริงนัก เพราะมาลิก มะห์มูด เป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์. มีเพียงผู้เดียวที่นั่งร่วมโต๊ะกาแฟ ที่เมืองละห์ดี ในวันที่ เขาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการต่อสู้ในสมรภูมิเป็นเวลาที่ยาวนาน คือ บัคเตียร์ अबดุลลอฮ์ (Bakhtiar Abdullah) โฆษกขบวนการอาเจาะห์เสรี

ยูฮาร์ คริสเตนเซน กล่าวว่า "นับตั้งแต่มีการพบปะเป็นครั้งแรกกับผู้นำกลุ่มขบวนการอาเจาะห์เสรี หากได้ทราบถึงความในใจของขบวนการอาเจาะห์เสรี ที่ต้องการให้มีการเจรจาแล้ว เขาก็จะสามารถดำเนินการบางอย่างได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในวันนี้"

"ผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรี มีความประหลาดใจว่าในห้วงหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา ประชาชนหลายฝ่ายเรียกร้องให้มีการเจรจา แต่ก็ไม่มีใครมีความคืบหน้าใดๆ เขาไม่รู้ว่าเป็นผู้ใด? และเขาต้องการสิ่งใด? หลังจากการพบปะเพียงครั้ง หรือสองครั้ง จากนั้นก็ไม่เห็นหน้าอีกเลย" ยูฮาร์ คริสเตนเซน กล่าวถึงการเจรจาที่ผ่านมา. นับตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2003 (พ.ศ. 2546) เป็นต้นมา ยูฮาร์ คริสเตนเซน เดินทางไป-มาระหว่าง กรุงจาการ์ตา - กรุงเฮลซิงกิ และกรุงสต็อกโฮล์ม

"ที่กรุงจาการ์ตา ผมได้เข้าพบรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าว และหลังจากการประชุมทุกครั้งมีการส่งข่าวสาร อีเมลล์โต้ตอบยังกรุงสต็อกโฮล์มอย่างจริงจัง และเราเคยใช้ห้องประชุมเจรจาที่สนามบินในฮอลันดา มาแล้ว". มาลิก มะห์มูด ส่งยิ้มเสมือนเป็นสัญญาณของการยอมรับและเห็นด้วยและกล่าวว่า "ทุกครั้งที่ยูฮาร์ คริสเตนเซน เขาจะมาพร้อมกับข่าวสารใหม่ๆ มาบอกพวกเราเสมอ"

การเดินทางบินไปมา มิใช่เป็นเรื่องง่าย สมาชิกขบวนการอาเจาะห์เสรีบางคนไม่เข้าใจและไม่เชื่อใจถึงความมุ่งมั่นของยูฮาร์ คริสเตนเซน ชายคนหนึ่งที่บินไปมารอบโลกในนามสันติภาพ ด้วยการใช้จ่ายเงินทองส่วนตัว ย่อมจะต้องมีวาระซ่อนเร้นอะไรบางอย่างแน่นอน และคงมีอะไรซ่อนอยู่เบื้องหลัง การที่ ยูฮาร์ คริสเตนเซน มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับผู้นำที่กรุงจาการ์ตาทำให้บางคนคิดว่า เขาคงทำงานให้กับกรุงจาการ์ตา และประกอบกับการที่ ยูฮาร์ คริสเตนเซน มีภูมิหลังเป็นนักธุรกิจ

และมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับการเงินการคลังด้วยแล้ว ย่อมส่งให้เกิดความเคลือบแคลงแก่สมาชิก ขบวนการอาเจห์เสรีอย่างมีต้องสงสัย

ในความรู้สึกลึกๆ ของขบวนการอาเจห์เสรีแล้ว พวกเขามีความผิดหวังในรัฐบาล อินโดนีเซียและพวกเขาย่อมมีความรู้สึกเคลือบแคลงไม่เชื่อถือทุกอย่างที่เป็นมาจากการกำกับจาก รัฐบาลกรุงจาการ์ตา "คุณต้องตระหนักดีว่า นี่เป็นสถานการณ์จริงที่เป็นอยู่จริงในปี 2003 (พ.ศ. 2546)" มาลิก มะห์มุด สะท้อนสภาพความเป็นจริง

เมื่อยูฮาร์ คริสเตนเช่น เดินทางมาเยือนพวกเราหลังจากความล้มเหลวของ "ข้อตกลงยุติ ความเป็นปรปักษ์" (The Cessation of Hostilities Framework Agreement: CoHA)(*) คณะผู้แทน เจริญของเราถูกจับเข้าคุก และจังหวัดอาเจห์ตกอยู่ในสภาพสงครามอย่างเบ็ดเสร็จ

ณ จุดนี้เราไม่รู้จักจริงๆ ว่า เราจะเปิดการเจรจากับผู้ใดได้อีก และได้มีการกล่าวถึง รัฐบาลของประธานาธิบดีเมกาวาตี ซูการ์โน และเมื่อได้มีการทำข้อตกลงกันกองทัพกลับยึดถือปฏิบัติ ดำเนินการตามกฎหมาย และวิธีการของทหารอย่างเคร่งครัด เราเชื่อว่ารัฐบาลของเมกาวาตี ก็ไม่ได้มีการปรามแต่อย่างใด เราคงแต่หวังรัฐบาลใหม่จะมีความแตกต่างจากรัฐบาลชุดนี้ เราจะต้องคอยดูกัน ต่อไป

*****

(*) ข้อตกลงยุติความเป็นปรปักษ์ [The Cessation of Hostilities Framework Agreement] (CoHA) ในปี 2000 (พ.ศ.2543) องค์เอกชนชื่อ ศูนย์อ็องรี ดูนองค์ (The Henry Dunant Center (HDC) แห่งประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เป็นผู้ริเริ่มในการสร้าง สะพานเชื่อมระหว่างขบวนการอาเจห์เสรี และผู้นำกรุงจาการ์ตา หลังจากซูฮาร์โต เริ่มสิ้นอำนาจ เกิดทัศนคติที่ดี เกี่ยวกับสันติภาพในอาเจห์และกองทัพอยู่ในสภาพยุ่งเหยิง เพราะการยกระดับการต่อสู้ที่ทั้งสองฝ่ายเชื่อว่า แต่ละฝ่ายไม่ อาจมีชัยเหนืออีกฝ่ายอย่างเด็ดขาด

เป้าหมายของการเจรจา ใต้ให้ความสำคัญที่จะให้มีการเจรจาดกลางการหยุดยิงอย่างแท้จริง และขยับขยายสู่สันติภาพอย่าง เป็นขั้นเป็นตอน ทั้งสองฝ่ายได้บรรลุข้อตกลงในการหยุดยิงเพื่อมนุษยธรรม (Humanitarian Pause) ในเดือนพฤษภาคม 2000 (พ.ศ. 2543) ตัวเลขของการเช่นฆ่าลดลง วิถีชีวิตประจำวันของประชาชนเริ่มมีความสะดวกสบายดีขึ้น แต่การสู้รบเมื่อ ปลายฤดูร้อนและกลับมีความถี่ขึ้นในระหว่างฤดูใบไม้ร่วง สถานการณ์เริ่มมีความเลวร้ายลง

นานาชาติเริ่มสร้างความกดดันและเริ่มมีมากขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม การเจรจามีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงต้นปี 2001 (พ.ศ.2544) ด้วยความพยายามในการถกเรื่องสิทธิมนุษยชน การฟื้นฟู พัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาประชาธิปไตย เสริมด้วยการเสนอการเจรจาหยุดยิง อย่างไรก็ตาม ฝ่ายขบวนการอาเจห์เสรียังคงยืนหยัดในเป้าหมายคือการประกาศ อิสระภาพแบ่งแยกออกจากอินโดนีเซีย แต่เชื่อว่ากระบวนการนานาชาติ จะช่วยผลักดันให้มีการพิจารณาข้อเรียกร้อง

ในปี 2001 (พ.ศ. 2544) รัฐบาลอินโดนีเซียกล่าวหาว่า ขบวนการอาเจห์เสรีฉวยโอกาสจากการประกาศหยุดยิงด้วยการ สร้างสมอาวุธ การระดมสมาชิกเข้ามาเป็นนักรบจรยุทธ์ รัฐบาลจึงทำการปราบปรามและขยายขอบเขตการปฏิบัติการอย่าง กว้างขวาง. ในเดือน ธันวาคม 2002 (พ.ศ. 2545) ทั้งๆ ที่สถานการณ์ความตึงเครียด ทั้งสองฝ่ายได้มีการลงนามในข้อตกลง ในโครงสร้างการหยุดความเป็นปรปักษ์ [The Cessation of Hostilities Framework Agreement] (CoHA) แต่โครงสร้างนี้ไม่มีเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาความแตกต่างทางการเมืองเป็นประการแรก เพื่อให้สถานการณ์มีความสงบ คณะกรรมการ ความมั่นคงร่วมจะถูกตั้งขึ้นในระยะเริ่มต้นของการตกลง และรวมถึงคณะผู้สังเกตการณ์ระหว่างประเทศ ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะ แต่งตั้งเพื่อตรวจตราดูแลข้อตกลง

ประชาคมนานาชาติ ลงนามในสัญญาให้การสนับสนุนในการฟื้นฟูอาเจห์ และทำหน้าที่ในการตรวจตราดูแลข้อตกลง เช่น สหรัฐอเมริกา, กลุ่มประเทศอียู, ญี่ปุ่น, ออสเตรเลีย, แคนาดา, นอร์เวย์, และสวิตเซอร์แลนด์ อย่างไรก็ตาม หลังจากมีการ ลงนามในสัญญา CoHA คู่กรณีต่างกล่าวหาแต่ละฝ่ายว่ามีการละเมิดสัญญา ผู้นำทางทหารของอินโดนีเซียไม่พยายาม ปกปิดความไม่ลงรอยตลอดจนข้อตกลงในสัญญาทั้งหมด

ทั้งๆ ที่เกิดความยุ่งยากในกระบวนการสร้างสันติภาพ แต่ก็มีความคืบหน้า เขตสันติภาพถูกกำหนดขึ้นในอาเจห์ มีการปลด อาวุธผู้นำขบวนการอาเจห์เสรี มีการพบปะกับผู้นำกองทัพและตัวเลขการเช่นฆ่าลดลง. อย่างไรก็ตาม ในฤดูใบไม้ผลิ กองทัพอินโดนีเซียได้มีการเตรียมการกวาดล้างครั้งใหม่ มีการฝึกอาวุธให้กองกำลังต่างๆ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการ เจริญเป็นอย่างยิ่ง และการปฏิบัติการกวาดล้างในพื้นที่เป็นผลให้ผู้สังเกตการณ์ปฏิบัติงานในพื้นที่ต้องถอนออกจากพื้นที่ นานาชาติกดดันคู่กรณีให้มีการเจรจาใหม่ขึ้นอีกครั้ง ในปี 2003 (พ.ศ. 2546) จะมีการเจรจาที่โตเกียวอีกวาระหนึ่ง แต่ รัฐบาลทำการจับกุมคณะผู้แทนการเจรจาของขบวนการอาเจห์เสรี และฝ่ายรัฐบาลทำการจับกุมคณะผู้แทนการเจรจาของ ฝ่ายขบวนการอาเจห์เสรี ระหว่างการเดินทางไปสนามบิน ฝ่ายรัฐบาลยื่นข้อเสนอให้มีการยอมมอบตัวโดยปราศจาก

เงื่อนไข ขบวนการอาละห์เสรีปฏิเสฐ และการเจรจาล้มเหลวลงอย่างสิ้นเชิง จากนั้นไม่นานรัฐบาลประกาศให้อาละห์เป็นพื้นที่ปฏิบัติการ (Daerah Operasi Militiar : DOM) หรือประกาศกฎอัยการศึกทั่วจังหวัดอาละห์ คณะผู้แทนเจรจา ขบวนการอาละห์เสรีถูกคุมขัง'

ฟาริด มุ่งสู่กรุงสต็อกโฮล์ม

กองทัพอินโดนีเซียเริ่มส่งกองกำลังปฏิบัติการบดขยี้นักรบจรยุทธ์ของขบวนการอาละห์เสรี ขณะเดียวกัน ยูฮาร์ คริสเตนเซ่น ก็เล่นเกมส่ทางการทูตอย่างเงียบๆ. ในเดือนกุมภาพันธ์ 2004 (พ.ศ. 2547) และสร้างความประหลาดใจแก่เขาเป็นอย่างยิ่ง เมื่อฟาริด ฮูเซ็น ออกเดินทางออกจากกรุงจาการ์ต้า ไปเยือนสถานที่เกิดแผ่นไหวที่เมือง บาม (Bam) ในประเทศสาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่าน และตัดสินใจเดินทางต่อไปยังกรุงเฮลซิงกิ

"ผมได้ติดต่อทางโทรศัพท์แจ้งยูฮาร์ คริสเตนเซ่น ว่า ผมอยู่ในระหว่างเดินทางไปกรุงเฮลซิงกิ และมีความประสงค์ที่จะขอพบกับผู้แทนขบวนการอาละห์เสรี เราต้องการติดต่อพูดคุยกับพวกเขา เราจึงได้บินไปยังกรุงสต็อกโฮล์มด้วยกัน และผมนั่งรอยูฮาร์ คริสเตนเซ่น ขณะที่เขาออกไปพบและพูดจากับผู้แทนขบวนการอาละห์เสรี"

ฟาริด ฮูเซ็น นั่งรอในโรงแรมเป็นเวลาเกือบ 4 ชั่วโมง ขณะที่ยูฮาร์ คริสเตนเซ่น พยายามโน้มน้าวหัวหน้านักรบจรยุทธ์ของขบวนการอาละห์เสรี เพื่อให้ไปพบและต้อนรับรัฐมนตรี แต่ก็ไร้ผล เย็นวันนั้นความมืดบนท้องฟ้าเริ่มครอบคลุมเมื่อการนัดหมายโดยยูฮาร์ คริสเตนเซ่น ต้องประสบความล้มเหลว ฟาริด ฮูเซ็น รู้สึกเสียหน้า เสียศักดิ์ศรีมาก และยูฮาร์ คริสเตนเซ่น กระทำทุกอย่างเพื่อให้เขาสงบสติอารมณ์

เพื่อเป็นการรักษาหน้า รักษาเกียรติและศักดิ์ศรีของรัฐมนตรีตลอดจนความล้มเหลวในความมุ่งมั่นที่จะสร้างความสมานฉันท์ปรองดอง ยูฮาร์ คริสเตนเซ่น จึงตัดสินใจใช้วิธีการใหม่ โดยก่อนหน้านั้นประมาณต้นเดือนมกราคม 2004 (พ.ศ.2547) เขาได้สนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์ในอาละห์กับนายทาบานี รูโอกาแนน (Tapani Ruokanen) หัวหน้ากองบรรณาธิการวารสารรายสัปดาห์ฟินแลนด์ ชื่อ "ซาอูเม็น กุวาเลห์ดี" (Saumen Kuvalehti) แล้ว เขาจึงโทรศัพท์ถึงนายทาบานี รูโอกาแนน และคาดคั้นให้ดำเนินการไม่ว่าทางใดก็ตามให้ติดต่อเข้าพบประชุมปรึกษารือกับอดีตประธานาธิบดี มาร์ตติ อะห์ติซารีให้ได้ภายในวันนี้ ยูฮาร์ คริสเตนเซ่นเองเคยพบกับมาร์ตติ อะห์ติซารี เพียงครั้งเดียว ในเวลาสั้นๆ และเขาเคยมองการณ์ไกลว่า มาร์ตติ อะห์ติซารี ท่านผู้นี้จะเป็นผู้มีบารมี มีความน่าเชื่อถือ และเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้เล่นในบทบาทของผู้ไกล่เกลี่ย ในการเจรจาแก้ไขปัญหาอาละห์

ทาบานี รูโอกาแนน สัญญาว่าจะพยายามด้วยความสงบเงียบ ชายผู้ผิดหวังทั้งสองจึงได้ขึ้นเครื่องบินมายังกรุงเฮลซิงกิ หลังจากที่ได้ลงจากเครื่องบินประมาณ 1 ชั่วโมง ทาบานี รูโอกาแนน ได้ขับรถยนต์ทั้งสองตรงไปยังบ้านพักของมาร์ตติ อะห์ติซารี ทันที. มาร์ตติ อะห์ติซารี ยังจำได้อย่างแม่นยำว่า ตอนเย็นในวันนั้นเมื่อยูฮาร์ คริสเตนเซ่น และฟาริด ฮูเซ็น เคาะประตูบ้านพักของเขาที่ทวูลอ (Toolo) กรุงเฮลซิงกิ มีชายสามคนยืนหน้าประตูทางเข้า และทั้งหมดคือคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย

พวกเขามีการสนทนาเรื่องสถานการณ์ในอาละห์เพียงไม่ถึงหนึ่งชั่วโมง ฟาริด ฮูเซ็น ยังคงขุนเคื่องกับเหตุการณ์ที่เขาเพิ่งประสบ. มาร์ตติ อะห์ติซารี เองยอมรับว่ายังมองไม่เห็นหนทางที่จะเป็นไปได้ และกล่าวว่า "ผมขอบอกว่า ขอให้ผมมีโอกาสพบกับกลุ่มกบฏแบ่งแยกดินแดนนี้ก่อนเท่านั้น จึงสามารถบอกเรื่องราวที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้"

อีวา อะห์ติซารี (Eeva Ahtisaari) ภรรยาอดีตประธานาธิบดีฟินแลนด์ เธอเป็นผู้หนึ่งที่อยู่อยากให้เห็นสามีได้ทำงานที่น่าทำทหายอีกครั้งหนึ่ง สามีของเธอเคยทำงานในฐานะหัวหน้าองค์กรระหว่างประเทศหลายๆ องค์กรมาแล้ว และเป็นผู้ที่เดินทางรอบโลกประมาณการว่าปีละ 200 วันมาแล้ว

"ฉันบอกแก่เขาว่า ประการแรก ฉันได้บอกแก่มาร์ตติ อะห์ดีซารี ว่าอย่าได้รับงานอื่นๆ อีกเป็นอันขาด งานนี้งานเดียวหนักเพียงพอแล้ว" ฮีวา ร่ำลถึงวันนั้น

การพบกับมาร์ตติ อะห์ดีซารี วันนั้นสร้างความประทับใจ อย่างลึกซึ้งแก่ฟาริต ฮูเซ็น เป็นอย่างมีรูสึม "เพียงแค่การวิเคราะห์ และความเป็นผู้ที่รู้จักอย่างกว้างขวางในวงการระหว่างประเทศ เชื่อว่ารัฐบาลอินโดนีเซียต้องยอมรับเขาอย่างแน่นอน". ฟาริต ฮูเซ็น เดินทางกลับอินโดนีเซียอย่างสมภาคภูมิ และได้รายงานถึงการเดินทางไปปฏิบัติงานของเขาแก่ท่านรัฐมนตรี ยูซุฟ กัลลา จากนั้น รัฐบาลอินโดนีเซียจึงได้จัดทำกำหนดการนัดหมายกับมาร์ตติ อะห์ดีซารี แจ็งยูฮาร์ คริสเตนเซ่น และ มั่นใจในอดีตประธานาธิบดีฟินแลนด์ว่า รัฐบาลอินโดนีเซียพร้อมที่จะเจรจากับขบวนการอาแจห์เสรี หากมาร์ตติ อะห์ดีซารี สามารถจัดการได้

อำนาจเปลี่ยนแปลงในกรุงจาการ์ต้า

ในฤดูใบไม้ร่วง ปี 2004 (พ.ศ.2547) เว้นว่างระยะหนึ่งหลังจากที่ได้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับมาร์ตติ อะห์ดีซารี ประเทศอินโดนีเซียอยู่ในระหว่างการเลือกตั้งประธานาธิบดี โดยตรงเป็นครั้งแรก ชื่อผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้นำจะเป็นผู้ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในอาแจห์

ประธานาธิบดีคนปัจจุบัน นางเมกาวาตี ซูการ์โนปุตรี (Megawati Soekarnoputri) มีความโดดเด่นที่สุดในบรรดาผู้สมัครคนอื่น ๆ. อดีตรัฐมนตรีร่วมรัฐบาลเมกาวาตี อดีตรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านความมั่นคงและกิจการการเมือง และอดีตผู้บัญชาการทหารบก ดร. สุศิโล บัมบัง ยูทโฮโยโน (Dr. H Susilo Bambang Yudhoyono : SBY) และ ยูซุฟ กัลลา (Jusuf Kalla) ผู้สมัครในนามรองประธานาธิบดี และได้ประกาศนโยบายในการรณรงค์หาเสียงอย่างเปิดเผยถึงนโยบายการแสวงหาสันติภาพในการแก้ไขปัญหาอาแจห์ ทั้งที่ขณะนั้นประเทศอินโดนีเซียอยู่ในระหว่างการประกาศกฎอัยการศึก นับเป็นหนทางหนึ่งในการประกันเกียรติยศและศักดิ์ศรีของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

นับตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 21 เป็นต้นมา หนึ่งในนโยบายรัฐบาลกลางของสุศิโล บัมบัง ยูทโฮโยโน คือการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารใหม่ การแยกตัวตรวจจากทหาร และพัฒนาเศรษฐกิจแผนใหม่ ส่งผลทำให้สุศิโล บัมบัง ยูทโฮโยโน ชนะการเลือกตั้งอย่างถล่มทลายถึงสองรอบ และเข้าพิธีทำการสาบานตนเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการในเดือน ตุลาคม 2004 (พ.ศ.2547) พร้อมกับรองประธานาธิบดี ยูซุฟ กัลลา รัฐบาลใหม่มีความกังวลในการดำเนินการสร้างความคืบหน้าในกรณีปัญหาอาแจห์เป็นอย่างยิ่ง ยูซุฟ กัลลา เป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญและประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศอินโดนีเซีย

30 ปีของความขัดแย้งทำให้ประชาชนชาวอาแจห์อยู่อย่างลำบากแสนสาหัส ยูซุฟ กัลลา อธิบายให้ฟังในบ้านพักของท่านในกรุงจาการ์ต้าถึงเหตุผลว่า ทำไมรัฐบาลใหม่มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการแสวงหาสันติภาพในอาแจห์ "ความขัดแย้งเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการความเจริญและเศรษฐกิจ"

แม้ว่าขบวนการอาแจห์เสรีไม่รู้ว่าอดีตนายพลจะเป็นผู้ที่เชื่อถือได้ และพวกเขาน่าจะคิดได้ว่า อย่างน้อยที่สุด นโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างทหารยังดีกว่าสมัยอดีตประธานาธิบดี เมกาวาตี และสุศิโล บัมบัง ยูทโฮโยโนเป็นบุคคลสำคัญในการผลักดันให้เกิด "ข้อตกลงยุติความเป็นปรปักษ์ (CoHA)" แม้จะเป็นผู้ที่ผลักดันให้มีการเจรจา แต่เวลายังไม่สงบ

สิ้นฤดูใบไม้ร่วง ผลการเลือกตั้งได้เป็นเครื่องชี้ขาดและเป็นการตัดสินใจของประชาชนแล้ว การดำเนินการเพื่อการเปิดช่องทางให้มีการเจรจา และเปิดกว้างให้ฟาริต ฮูเซ็น และยูฮาร์ คริสเตนเซ่น เริ่มสานต่ออีกครั้งหนึ่ง. ยูฮาร์ คริสเตนเซ่น เดินทางไปกรุงจาการ์ต้า เพื่อดำเนินการตามที่

ผู้นำขบวนการอาละห์เสรีต้องการทดสอบศักยภาพว่า ยูฮาร์ คริสเตนเซน มีความสามารถที่จะเยี่ยมเยียนตัวแทนเจรจาเพื่อสันติภาพที่ถูกคุมขังในเรือนจำที่ จาวา (Java) ซึ่งยูฮาร์ คริสเตนเซน ให้สัญญาและรับที่จะดำเนินการ

ด้วยเพราะความเป็นประธานาธิบดีที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน การเข้าเยี่ยมของยูฮาร์ คริสเตนเซน เป็นผลทำให้ผู้นำขบวนการอาละห์เสรีที่พำนักในกรุงสต็อกโฮล์ม เริ่มเปิดไฟเขียวให้มีการเปิดการเจรจากับรัฐบาลใหม่ในเวลาต่อมา. เดือนธันวาคม 2004 (พ.ศ. 2547) มาร์ตติ อหฺดีซารี ได้เตรียมการเชิญคู่เจรจาทั้งสองฝ่ายเดินทางมายัง กรุงเฮลซิงกิ และในเวลาเพียงไม่กี่วัน รัฐบาลอินโดนีเซียตอบรับและเตรียมการเพื่อเดินทางมากรุงเฮลซิงกิในเดือนมกราคม ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยมีท่านฮามิด อาวาลุดดีน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เป็นหัวหน้าคณะ แม้มิได้มีการเชิญอย่างเป็นทางการเท่านั้น ยูฮาร์ คริสเตนเซน แจ้งจากกรุงเฮลซิงกิในวันคริสต์มาส แต่อีกสองวันต่อมาคลื่นยักษ์ สึนามิ ถล่มอาละห์พังพินาศ

เรารบกันเพื่ออะไร?

เมื่อผู้นำขบวนการอาละห์เสรีเดินทางมายังกรุงเฮลซิงกิ โดยมีได้แจ้งล่วงหน้า สองอาทิตย์ที่ผ่านมาเพื่อมาพบกับอดีตประธานาธิบดีมาร์ตติ อหฺดีซารี แต่แล้วทุกอย่างเกิดการเปลี่ยนแปลง. จังหวัดอาละห์และเมืองต่างๆ พังพินาศ ประชาชนประมาณ 180,000 คนเสียชีวิต ส่วนใหญ่เป็นเด็กและสตรี ชาวสารจากผู้นำหน่วยจรรยาขบวนการอาละห์เสรีในพื้นที่ ส่งไปถึงผู้นำที่กรุงสต็อกโฮล์ม ด้วยอารมณ์ ความว่า "เรารบกันเพื่ออะไร?" ประชาคมนานาชาติกดดันทั้งสองฝ่ายทั้งรัฐบาลอินโดนีเซียและขบวนการอาละห์เสรี ในขณะที่ยังไม่มีสิ่งใดคืบหน้า ทั้งการวางอาวุธและการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย

มาร์ตติ อหฺดีซารี ได้พบปะกับ 'ไซนี อับดุลลอฮฺ (Zaini Abdullah) และ บัคเตียร์ อับดุลลอฮฺ (Bakhtiar Abdullah) ที่สำนักงาน กลางกรุงเฮลซิงกิ "อะไรทำให้ผมจนงั้นก่อนหน้านั้นและอะไรที่ทำให้กลุ่มคนจากกรุงสต็อกโฮล์มเหล่านี้มีเป้าหมายที่แท้จริง และผมรู้ว่าพวกเขาอาศัยอยู่ในขบวนการอาละห์เสรีเป็นเวลานานแล้ว" มาร์ตติ อหฺดีซารี รู้ดีว่าพวกเขาผู้ลี้ภัยอยู่ห่างไกลจากพื้นที่มาเป็นเวลายาวนานและห่างไกลจากพื้นที่ขัดแย้งจริง แน่แน่นอนพวกเขาจึงมีความคิดสุดกู่รุนแรงกว่าผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่จริง ที่พวกเขาต้องประสบกับความเดือดร้อนทุกเมื่อเชื่อวัน "มันเป็นเรื่องไม่ยากเลยที่จะกำหนดหลักการ หรือกฎเกณฑ์ใดๆ ก็ในเมื่อคุณไม่ได้เป็นคนอยู่อาศัยในพื้นที่ เพราะชุมชนของผู้ลี้ภัยเป็นผู้ที่ทำให้กระบวนการสันติภาพล้มเหลวเพราะผู้ลี้ภัยชอบนักซี้ ที่จะให้มีการสู้รบกัน"

ผู้นำขบวนการอาละห์เสรี ฟังมาร์ตติ อหฺดีซารี พูดอย่างตรงไปตรงมา และรู้สึกแทบช็อค "ผมได้บอกแก่พวกเขาว่า ผมอยากจะช่วยพวกเขาแต่ไม่ใช่เรื่องที่เราทำกันใฝ่ฝัน - เอกราชผมบอกแก่พวกเขาว่า ต้องพิจารณาคุณค่าในตัวมัน ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขที่สามารถเป็นไปได้จริงซึ่งประชาชนต้องอยู่ในพื้นที่ การเสนอเช่นนี้มิได้เกิดขึ้นได้บ่อยนัก และควรรับฉวยโอกาสทองนี้ไว้"

"ในทัศนะของผม เราต้องรีบฉกฉวยโอกาสเข้าร่วมประชุมเจรจา และหลังจากนั้นผมเองก็จะได้ตัดสินใจว่าจะเดินทางหรือไม่?" ไม่ว่าผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรีเดินทางกลับกรุงสต็อกโฮล์มและหรือหากพวกเขาไปเตรียมการเพื่อเดินทางกลับมายังกรุงเฮลซิงกิ เพื่อมานั่งร่วมโต๊ะเจรจาของมาร์ตติ อห่ติซารี หรือไม่ก็ตาม มาร์ตติ อห่ติซารี ได้กำหนดเส้นตายสำหรับการเชิญมาประชุมเจรจาเรียบร้อยแล้ว และเพียงไม่กี่ชั่วโมงก่อนถึงวันที่ขีดเส้นตาย ผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรีได้ประกาศที่กรุงสต็อกโฮล์มว่า พวกเขาตอบรับคำเชิญและพร้อมที่จะเดินทางมาประชุมที่ โคนิกสเต็ดท์

ผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรียังคงนั่งอยู่ในห้องนั่งเล่นในบ้านยูฮาร์ คริสเตนเซน ที่เมืองลาร์ดี และตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ผ่านมา การเจรจาในรอบแรกพวกเขาต้องการความชัดเจนถึงสถานภาพของพวกเขา มีหลายประการที่ยังไม่ชัดเจน. สิ่งหนึ่งที่ขบวนการอาเจาะห์เสรีมีความปีติยินดีหลังจากการเจรจาในรอบแรกที่คฤหาสน์โคนิกสเต็ดท์ พวกเขายอมรับในความเป็นผู้มีบารมี เต็มด้วยความสามารถที่เทียบพร้อมด้วยทักษะ และความเป็นคนที่มีความเฉลียวฉลาดหลักแหลม "เขาเป็นผู้ที่มีบุคลิกเป็นของตนเอง บางทีก็แข็ง หนักแน่น แต่มีความยุติธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย สามารถจับประเด็นและเข้าใจในประเด็นต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว สำหรับพวกเราประชาชนชาวอาเจาะห์ ด้วยความตรงไปตรงมาของเขาย่างเหมาะสม เราเข้าถึงจุดยืนของพวกเรา และพวกเราเองก็มีใช้เป็นคนประเภทแอบซุ่มมองจากพุ่มไม้" มาลิก มะห์มูด กล่าว

มีการแยกห้องกันโดยมีผู้ที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยเดินไปมาพร้อมกระดาษความจริง มาร์ตติ อห่ติซารี จัดให้ทั้งสองฝ่ายได้มีการเจรจาต่อหน้าต่อตาตรงไปตรงมา ในรอบแรกและตัวต่อตัวและอยู่ในสายตาของขบวนการอาเจาะห์เสรี การเจรจา"ข้อตกลงยุติความเป็นปรปักษ์"(CoHA)เป็นบทเรียนที่จะต้องให้มีการแยกห้องกันโดยมีผู้ที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยเดินไปมาพร้อมกระดาษ "เรามีความรู้สึกว่า ผู้แทนรัฐบาลปฏิบัติต่อเราอย่างเป็นมิตรและนี่เป็นผลที่ทำให้เราสามารถพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้"

ในการจัดลำดับเรื่องในการเจรจาที่ขบวนการอาเจาะห์เสรี จัดเตรียมไว้และยึดให้เป็นไปตามนั้น "ในทัศนะของพวกเรา ปัญหาความขัดแย้งในอาเจาะห์เป็นความขัดแย้งเกี่ยวกับการใช้อาวุธ ดังนั้นลำดับเรื่องที่ต้องหยิบยกขึ้นมาเป็นเรื่องแรกคือ "การเจรจาหยุดยิง" ซึ่งเป็นความจำเป็นลำดับต้นๆ มิใช่หรือ เมื่อประชาชนเขาเกิดมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยแล้ว เขาก็จะคิดถึงเรื่องอนาคต ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกต้องที่ชาวอาเจาะห์มีสิทธิที่จะเดินทางต่อไป" มาลิก กล่าว

เขตรีกตรงแล้วว่า เป็นเรื่องที่น่าผิดหวังและเสียใจเป็นอย่างยิ่ง ขณะที่พวกเขากำลังพูดจาและมีการตกลงกันในเรื่องต่างๆ กับรัฐบาลอินโดนีเซีย แต่ในอาเจาะห์สงครามยังคงดำเนินอยู่ ประชาชนถูกฆ่าตายไม่เว้นแต่ละวัน "มีประโยชน์อะไรที่เรามานั่งล้อมวงบนโต๊ะเจรจาและมีการตกลงทำสัญญากัน แต่ประชาชนในพื้นที่ถูกฆ่าตายยังคงดำรงอยู่ และแน่นอนที่สุด ความเชื่อถือของประชาชนที่มีความคาดหวังต่อพวกเราคงจะหมดไป และพวกเขาย่อมมีความสับสนในสิ่งที่เขาจะได้รับจากที่นี่"

"เราได้ประกาศการหยุดยิง และนักบรรจยุทธของพวกเราสามารถกลับไปช่วยเหลือญาติพี่น้องเพื่อนของเขาในหมู่บ้าน และยิ่งกว่านั้นคณะผู้ช่วยเหลือจากต่างแดน ก็สามารถทำงานในการให้ความช่วยเหลือได้อย่างสันติสุข" แต่ฝ่ายรัฐบาลไม่ยอมรับทราบและร่วมการประกาศการหยุดยิง. "แทนที่จะร่วมกันในการช่วยเหลือประชาชน ทหารอินโดนีเซียกลับฉกฉวยโอกาสขโมยอุปกรณ์สิ่งของบรรเทาทุกข์เสียเอง" มาลิก มะห์มูด กล่าว

มาลิก มะห์มูด ได้รับทราบจากคำบอกเล่าของผู้นำนักบรรจยุทธว่า วันหนึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นที่นอกเมืองบันดาร์อาเจาะห์ หลังจากเหตุการณ์สีนามิถล่มเพียงไม่กี่วัน ขณะที่ประชาชนจำนวนหนึ่งกำลังนั่งรออยู่ในทุ่งเพื่อให้เครื่องบินเฮลิคอปเตอร์อเมริกัน นำอาหารและสิ่งของบรรเทาทุกข์มาถ่ายลง หลังจากเฮลิคอปเตอร์บินกลับออกไป ทันใดนั้นทหารก็เปิดฉากยิงปืนขึ้นฟ้าข่มขู่ประชาชนให้แตกตื่นและวิ่งหนี ทหารจึงยึดเอาสิ่งของบรรเทาทุกข์เหล่านั้นไปเป็นของตน "ผมได้รายงานยังสถานเอกอัครราชทูตยุโรปว่า "ประชาคมนานาชาติส่งอาหารเพื่อช่วยเหลือประชาชน แต่ทหารกลับยึดสิ่งของเหล่านั้นเป็นของส่วนตัว"

มาลิก มะห์มูด คลายความขุ่นหมองอย่างรวดเร็วและกล่าวว่า ทั้งๆ ที่มีความสับสนมากมายเกิดขึ้น แต่การประชุมเจรจายังคงมีบรรยากาศที่ดี "ความขัดแย้งที่มีมาเป็นเวลายาวนานนั้น จะแก้ไขให้สำเร็จภายในเวลาวันสองวันนั้นย่อมเป็นไปได้". ขบวนการอาละเห่เสรีคาดว่า การเจรจาสามารถเพิ่มระดับความก้าวหน้าอีกประการหนึ่งในครั้งนั้น "บัดนี้ปัญหาความยุ่งยากทั้งหมดได้มากองลงบนโต๊ะเจรจา รัฐบาลควรจะหยุดยั้งการทำสงครามได้ทันที หากเขาเพียงแค่สั่งการลงไป ก็เท่านั้น"

ขณะเดียวกันทางฝ่ายรัฐบาลก็กล่าวหาว่า ฝ่ายขบวนการอาละเห่เสรีได้ขโมยสิ่งของบรรเทาทุกข์ และยังข่มขู่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของคณะเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ. มาลิก มะห์มูด สิ้นหัวและหัวเราะอย่างช่วยไม่ได้ "เป็นเรื่องที่น่าหัวเราะจริงๆ ขณะที่พวกเขาจะมาช่วยเหลือพวกเรา พวกเราซิควรที่จะต้องประกันความปลอดภัยแก่พวกเขาทุกคน"
"เราต่างคาดหวังจะให้เป็นอย่างนี้ในอาละเห่ตลอดไป"

*****

เชื่อเราซิ !

ความมืดเริ่มย่างกราย ผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรีแสดงความขอบคุณแก่เจ้าภาพยูฮาร์ และ ลิซ่า คริสเตนเซ่น สำหรับวันแห่งการมอบรางวัล และเริ่มออกเดินทางออกจากเมืองลาห์ดี ไปยังสนามบินเพื่อเดินทางกลับกรุงสต็อกโฮล์ม. ฟาริด ฮูเซ็น รัฐมนตรีช่วยๆ ร่วมเดินมาพร้อมเพื่อนชาวชนบทของเขาเพื่อนั่งรถยนต์ของทางการฟินแลนด์และโบกมือลา จนกระทั่งไฟท้ายรถหายลับในความมืดของหิมะ

ฟาริด ฮูเซ็น เดินกลับเข้าไปข้างในพร้อมกับการเคาะรองเท้าเพื่อสลัดหิมะที่ติดกับรองเท้าออก และเขารู้สึกยินดีที่ได้ยินและรับทราบถึงเรื่องราวประสบการณ์ของขบวนการอาเจาะห์เสรีในอดีต เขาเองพยายามยึดแนวทางคำแนะนำของยูซุฟ กัลลา รองประธานาธิบดี ในการให้คำมั่นสัญญาแก่ผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรี และทำให้พวกเขามีความเชื่อมั่นในรัฐบาล แม้ไม่มากนักแต่เพียงแค่ปฏิบัติต่อกันด้วยความจริงใจ. ฟาริด รู้สึกว่าอย่างน้อยที่สุดมาลิด และไซนี เริ่มเชื่อถือเขาแล้ว "ไม่เช่นนั้นพวกเขาคงไม่เชิญผมให้มานั่งที่นั่งแถวหลังเขา เมื่อเรานั่งรถเดินทางมายังละห์ดี" เขาเล่าถึงความประทับใจ

ขบวนการอาเจาะห์เสรีก็เช่นกันที่ฝังใฝ่ในการแสวงหาสันติภาพอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ฟาริด ฮูเซ็น พิจารณาแล้วความหวังของขบวนการอาเจาะห์เสรีที่ต้องการให้มีการหยุดยิง เป็นทางออกที่สามารถดำเนินการได้ในทันที "เมื่อก่อนเราเข้าใจผิดคิดว่า การที่ขบวนการอาเจาะห์เสรีต้องการให้มีการหยุดยิงนั้น เป็นกลยุทธ์ที่จะเป็นช่องทางในการระดมกองกำลังนักรบจรยุทธ์ และเสริมความแข็งแกร่งมากกว่าการแสวงหาสันติภาพ"

ฟาริด ฮูเซ็น เชื่อว่า การเผชิญหน้าระหว่างทหารและขบวนการอาเจาะห์เสรี เมื่อการทำงานในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยถูกรบกวน จากความพยายามที่จะลักขโมยสิ่งของบรรเทาทุกข์กับการปกป้องสิ่งของเหล่านั้น ในทัศนะของเขาแล้ว การหลีกเลี่ยงมิให้กรณีเช่นนี้เกิดขึ้นสามารถทำได้ง่าย คือ หากนักรบจรยุทธ์ขบวนการอาเจาะห์เสรีเองถอยออกอยู่ห่างๆ จากพื้นที่ประสบภัยสึนามิ ก็เท่านั้นเอง

หลังจากหนึ่งปีครึ่งในความพยายามของฟาริด ฮูเซ็น วันนี้เขาได้มาพบกับผู้นำขบวนการอาเจาะห์เสรี เป็นครั้งแรก "เราต้องการให้มีการเจรจากับพวกเขา เพราะเราเชื่อว่าหนึ่งปีที่ผ่านไป ปฏิบัติการของนักรบจรยุทธ์ขบวนการอาเจาะห์เสรีในพื้นที่นั้น ล้วนเป็นผลจากการตัดสินใจจากกรุงสต็อกโฮล์มนั่นเอง" ฟาริด ฮูเซ็น ยืนยันว่า กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยของอินโดนีเซียเป็นก้าวสำคัญที่จะเดินหน้าต่อไป เสรีภาพของสื่อสารมวลชน การเลือกตั้ง จะเป็นสิ่งที่กำกับสันติภาพและเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ การปฏิบัติปกป้องการฉ้อราษฎร์บังหลวงในอาเจาะห์ของผู้ในระดับสูงพร้อมกับการลงโทษเป็นสิ่งสำคัญ

เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่น ฟาริด ฮูเซ็น แจ้งในที่ประชุมให้ขบวนการอาเจาะห์เสรี ศึกษาและวิเคราะห์ว่า สิ่งใดที่รัฐบาลใหม่ได้ให้คำมั่นสัญญาและได้ดำเนินการแล้วนั้น เป็นอย่างไร ? "นี่คือรัฐบาลพลเรือนในอินโดนีเซีย และเป็นรัฐบาลแรกที่ประธานาธิบดีได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง และนี่คือความสำคัญที่ยิ่งใหญ่ ดังนั้นคำสั่งและการสั่งการใดๆ เพื่อให้กองทัพดำเนินการแล้ว กองทัพต้องดำเนินการและปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติก็อาจถูกดำเนินการโดยใช้มาตรการการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ในสถานการณ์เช่นไม่มีผู้ใดที่มีอำนาจสูงสุด นำเชื่อถือที่สุด นอกจากท่านประธานาธิบดี และรองประธานาธิบดีเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการวินิจฉัยสั่งการ"

นับตั้งแต่เหตุการณ์สึนามิเกิดขึ้น ฟาริด สุเซ็น เดินทางไปเยือนอาแจะห์บ่อยขึ้น ในฐานะผู้รับผิดชอบของรัฐบาลในการประสานงานกับหน่วยแพทย์ซึ่งไปปฏิบัติการณ์ในพื้นที่. ความจริงแล้วเขตปกครองตนเองพิเศษในอาแจะห์ยังไม่ได้รับสิทธิในการปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ และยังคงเป็นจังหวัดที่มีความยากจนกว่าพื้นที่อื่นๆ ในอินโดนีเซีย ตามความเห็นของเขาเชื่อว่า เป็นเพราะความขัดแย้งนั่นเอง "เมื่อความขัดแย้งยุติลง ที่ดินที่สงวนก็จะตกไปเป็นของอาแจะห์เป็นผู้ใช้ประโยชน์ โรงเรียน, สถานีอนามัย, โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ จะถูกยกระดับให้เท่าเทียมกับจังหวัดอื่นๆ"

ก่อนสิ้นสุดการให้สัมภาษณ์ ฟาริด สุเซ็น ได้รับโทรศัพท์จากรองประธานาธิบดี ยูซุฟ กัลลา จากกรุงจาการ์ตาเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นการดำเนินการในวันนั้น. เย็นวันนั้น อากาศเริ่มมีดล ผู้นำขบวนการอาแจะห์เสรีได้เดินทางกลับไปยังกรุงสต็อคโฮล์มเรียบร้อยแล้ว และเป็นช่วงเดียวกันที่ ฟาริด ได้เสร็จการพูดคุยทางโทรศัพท์กับ ยูซุฟ กัลลา. ส่วนลีซ่า และยูฮาร์ คริสเตนเซน นั่งรอในชุดเสื้อคลุมยาวในห้องโถง เพื่อจะออกไปดูหนังด้วยกัน

*****[อ่านต่อบทความลำดับที่ 1759](#)*****

next
1759

midnight webboard
homepage

สมเกียรติ ตั้งนโม และคณาจารย์มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน
(บรรณาธิการเว็บไซต์ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน)
หากสมาชิก ผู้สนใจ และองค์กรใด ประสงค์จะสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้เพื่อเป็นวิทยาทานแก่ชุมชน
และสังคมไทยสามารถให้การสนับสนุนได้ที่บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ในนาม สมเกียรติ ตั้งนโม
หมายเลขบัญชี 521-1-88895-2 ธนาคารกรุงไทยฯ สำนักงานถนนสุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่
หรือติดต่อมาที่ midnightuniv@yahoo.com หรือ midnight2545@yahoo.com